

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ

ФАКУЛЬТЕТ ЗАХИСТУ РОСЛИН, БІОТЕХНОЛОГІЙ ТА ЕКОЛОГІЇ

**ДОСЯГНЕННЯ І ПЕРСПЕКТИВИ В ЗАХИСТІ ТА КАРАНТИНІ
РОСЛИН**

*Матеріали II Всеукраїнської науково-практичної конференції здобувачів
вищої освіти, присвяченій 125-річчю НУБіП України*

(20 квітня 2023 р.)

Київ-2023

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ

ФАКУЛЬТЕТ ЗАХИСТУ РОСЛИН, БІОТЕХНОЛОГІЙ ТА ЕКОЛОГІЇ

**ДОСЯГНЕННЯ І ПЕРСПЕКТИВИ В ЗАХИСТІ ТА КАРАНТИНІ
РОСЛИН**

*Матеріали II Всеукраїнської науково-практичної конференції здобувачів
вищої освіти, присвяченій 125-річчю НУБіП України*

(20 квітня 2023 р.)

Київ-2023

Досягнення і перспективи в захисті та карантині рослин. Матеріали II Всеукраїнської науково-практичної конференції здобувачів вищої освіти, присвяченій 125-річчю НУБіП України (20 квітня 2023 року, м. Київ). – К:НУБіП України. – 2023. – 271 с.

У збірнику розміщені тези доповідей студентів вищих навчальних закладів України, що розкривають питання історії розвитку та становлення досліджень у галузі захисту і карантину рослин.

Рекомендовано до друку вченою радою факультету захисту рослин, біотехнологій та екології (протокол № 8 від 20 квітня 2023 року).

Організаційний комітет конференції:

Кондратюк В.М. – проректор з наукової роботи та інноваційної діяльності, голова оргкомітету;

Коломієць Ю.В. - декан факультету захисту рослин, біотехнологій та екології, співголова оргкомітету;

Бондарь В.І. – доцент, заступник декана факультету захисту рослин, біотехнологій та екології, заступник голови оргкомітету;

Доля М.М. - завідувач кафедри ентомології, інтегрованого та захисту та карантину рослин НУБіП України, заступник голови оргкомітету;

Гентош Д.Т. – в.о. завідувача кафедри фітопатології ім. акад. В.Ф. Пересипкіна, заступник голови оргкомітету;

Статкевич О.І. – асистент кафедри ентомології, інтегрованого та захисту та карантину рослин, секретар оргкомітету

Члени оргкомітету:

Марковська О.Є. – в.о. завідувача, професор кафедри ботаніки та захисту рослин Херсонського державного аграрно-економічного університету (за згодою);

Алексєєв О.О. – доцент кафедри екології та охорони навколишнього середовища Вінницького національного аграрного університету (за згодою);

Піковський М.Й. – доцент кафедри фітопатології ім. акад. В.Ф. Пересипкіна НУБіП України;

Сикало О.О. – доцент, заступник декана факультету захисту рослин, біотехнологій та екології НУБіП України;

Лікар Я.О. – доцент кафедри ентомології, інтегрованого та захисту та карантину рослин НУБіП України;

Пасічник Л.П. – доцент кафедри ентомології, інтегрованого та захисту та карантину рослин НУБіП України;

Башта О.В. – доцент кафедри фітопатології ім. акад. В.Ф. Пересипкіна, НУБіП України;

Вуєк А.О. – асистент кафедри фітопатології ім. акад. В.Ф. Пересипкіна, НУБіП України.

© Національний університет біоресурсів і природокористування України, 2023

Зміст

I. СЕКЦІЯ - «ЕНТОМОЛОГІЯ»

Технологія вирощування кукурудзи та шкідливість лускокрилих шкідників. <i>Білий Р.В., Волик О.М., Демянюк А., Лікар Я.О.</i>	12
Внутрішньостеблові шкідники злакових культур <i>Diptera wheat Pests.</i> <i>Волик Д.О., Банах Ю., Глущенко А., Лікар Я.О.</i>	13
Шкідливість колорадського жука на картоплі в умовах Житомирщини. <i>Велентій Б., Чуйко В., Пасічник Л.П.</i>	15
Видовий склад комах-фітофагів ріпаку ярого в умовах ТОВ «Долинівське» Житомирської області. <i>Ганищенко К., Кава Л.П.</i>	17
Капустяна совка, совка- карадрина їх шкідливість та стійкість сортів моркви, селери та капусти білоголової до пошкоджень гусеницями. <i>Гончарук Р. І., Лікар Я.О.</i>	18
Вирощування гмо кукурудзи як метод регулювання чисельності західного кукурудзяного жука (<i>Diabrotica virgifera virgifera le Conte</i>). <i>Грицайов В.П., Сикало О.О.</i>	20
Біологічні особливості хлібних жуків з родини пластинчатовусих <i>Scarabaeidae.</i> <i>Буднік Л.О., Статкевич О.І.</i>	22
Поширення та шкідливість картопляної молі (<i>Phthorimaea operculella</i> Zell.) на території України. <i>Иценко М.Л., Статкевич О.І.</i>	24
Шкідливість капустяної совки та заходи регулювання її чисельності в умовах ПАТ «Обухівське» Київської області. <i>Касіяді В., Пісна Д.,</i> <i>Пасічник Л.П.</i>	26
Західний кукурудзяний жук: особливості розвитку шкідника на кукурудзі. <i>Коновал Д.О., Сикало О.О.</i>	27
Різноманітність і сучасний стан вивчення ентомофауни посівів нуту за ресурсоощадних технологій вирощування у Степу України. <i>Кострич Д.В.,</i> <i>Доля М.М.</i>	29
Особливості розмноження та контролю стеблового кукурудзяного метелика у посівах кукурудзи в Лісостепу України. <i>Кочієр В.В., Доля М.М.</i>	31
Біологічні заходи обмеження чисельності горохової попелиці на посівах гороху. <i>Логвиненко О.С., Статкевич О. І.</i>	32

Зберігання та лежкість яблук за різних технологій вирощування. <i>Мельник М., Лікар І. Я., Лікар Я.О.</i>	35
Видовий склад сисних шкідників пшениці озимої в центральному Лісостепу України. <i>Пасека А.О., Рябоконт О., Лікар Я.О.</i>	36
Роль захисту рослин в технології вирощування пшениці. <i>Поліщук О.В., Рябоконт О., Ілленко Н., Лікар Я.О.</i>	37
Організаційно – господарські та агротехнічні заходи при вирощуванні овочевих культур. <i>Рябоконт О., Лікар Я.О.</i>	39
Продуктивність та якість насіння соняшнику за біологізації елементів технології вирощування. <i>Стецюк О.Г., Волик Д.О., Глущенко А., Лікар Я.О.</i>	41
Продуктивність гібридів соняшнику різних груп стиглості за біологізації системи удобрення. <i>Стецюк О.Г., Волик О. М., Лікар Я.О.</i>	43
Вплив біологізованого захисту рослин на продуктивність соняшнику в умовах зрошення півдня України. <i>Стецюк О.Г., Волик О. М. Лікар Я.О.</i> ...	45
До вивчення основних шкідників квасолі. <i>Середа В.А., Леженіна І.П.</i>	47
Сисні шкідники промислових насаджень яблуні. <i>Харченко Д.С., Васильєва Ю.В.</i>	49
Моніторинг, біоекологічні особливості розвитку ріпакового квіткоїда (<i>Meligethes aeneus</i> F.) у посівах ріпаку. <i>Шаповал М.О., Бондарева Л.М.</i>	51

II. СЕКЦІЯ – «ФІТОПАТОЛОГІЯ»

Найпоширеніші грибні хвороби пшениці озимої. <i>Бабенко В., Кіс Є., Дербічова Н., Горяїнова В.В.</i>	55
Ефективність фунгіцидів проти збудників хвороб філосфери рису. <i>Балишева Д.І., Дудченко В.В.</i>	57
Фітофтороз томатів: особливості розвитку та захисту. <i>Баран Д.А., Башта О.В.</i>	60
Фітопатологічний моніторинг іржі груші в умовах Києво-Святошинського району Київської області. <i>Басок О.Л., Башта О.В.</i>	62
Дія біологічного препарату мікосан на ріст та розвиток деяких патогенів культивованих грибів. <i>Богушевська Л., Вуєк А. О.</i>	64
Особливості розвитку сажкових хвороб ячменю ярого. <i>Бендерський І.О., Гентош Д.Т.</i>	66

щуплість зерна. В окремі роки у сівозмінах з високою насиченістю зерновими культурами втрати зерна від ураження рослин збудниками кореневих гнилей можуть перевищувати 30 %.

Знання видового складу збудників, особливостей їх розвитку та біології небезпечних хвороб пшениці озимої (що призводять до втрат урожаю та погіршення її якості) має ключове значення для встановлення ефективних заходів обмеження їх розвитку при вирощуванні культури.

Подальші дослідження будуть направлені на удосконалення інтегрованої системи захисту пшениці озимої, які поєднанні з організаційно-господарськими, агротехнічними, імунологічними, біологічними, хімічними та іншими методами із урахуванням ЕПШ та технологій вирощування культури.

Список використаної літератури:

1. Горяїнова В.В. Біологічні особливості збудників хвороб листя пшениці ярої. Досягнення і перспективи в захисті рослин від хвороб: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції молодих учених та студентів НУБіП. Київ, 2015. С. 22–23.

2. Ретьман С.В. Плямистості озимої пшениці в лісостепу України й концептуальні основи захисту: автор. дис. на зд. наук. ст. доктора с.-г. наук: спец. 06.01.11 – «Фітопатологія». Київ, 2009. 43 с.

УДК: 632.952:633.18

ЕФЕКТИВНІСТЬ ФУНГЦИДІВ ПРОТИ ЗБУДНИКІВ ХВОРОБ ФІЛОСФЕРИ РИСУ

Балишева Д.І., студент 4 курсу

Науковий керівник: **Дудченко В.В.**, д.е.н., член-кореспондент
НААН України

Херсонський державний аграрно-економічний університет
E-mail: balyshvadaria@gmail.com, dvvrice@ukr.net

Хвороби рису спричинюють гриби, бактерії, віруси та нематоди. Серед них найбільш шкодочинними є збудники грибної етіології, яких нараховується понад 350 видів. В Україні втрати врожаю зерна рису у межах 15–80% викликають збудники пірикуляріозу, альтернاریозу, септоріозу, гельмінтоспоріозу, фузаріозу, аскохітозу, ризоктоніозу, нігроспорозу, церкоспорозу, гнилі листкових піхв, біловерхівковості [1].

Серед усіх фітопатогенів самою чисельною групою є збудники локальних інфекцій або плямистості. Найбільшої небезпеки в усіх

регіонах вирощування рису становить збудник пірикуляріозу *Pyricularia oryzae* Cavara (телеоморфа – *Magnaporthe grisea* (T. T. Hebert) M. E. Barr) з відділу Ascomycota [2]. Через ураження рослин цим патогеном втрати врожаю зерна рису можуть становити 5–25%, а в роки епіфітотій – 60% і більше [2]. Збудник здатен уражувати практично всі надземні органи рослини – листки, вузли, волоть та окремі її елементи, а також покривні лусочки зерна рису та самі зернівки. Крім пірикуляріозу, найчастіше на листках рису можна спостерігати ураження бурою плямистістю *Cochliobolus miyabenus* (S. Ito&Kurib.) Drechslerex Dastur (18%), альтернаріозом (*A. oryzae* Catt, *A. alternata* (Fr.) Keissler, *A. tenuissima* (Fr.) Wilt) – 15% тощо (рис.1).

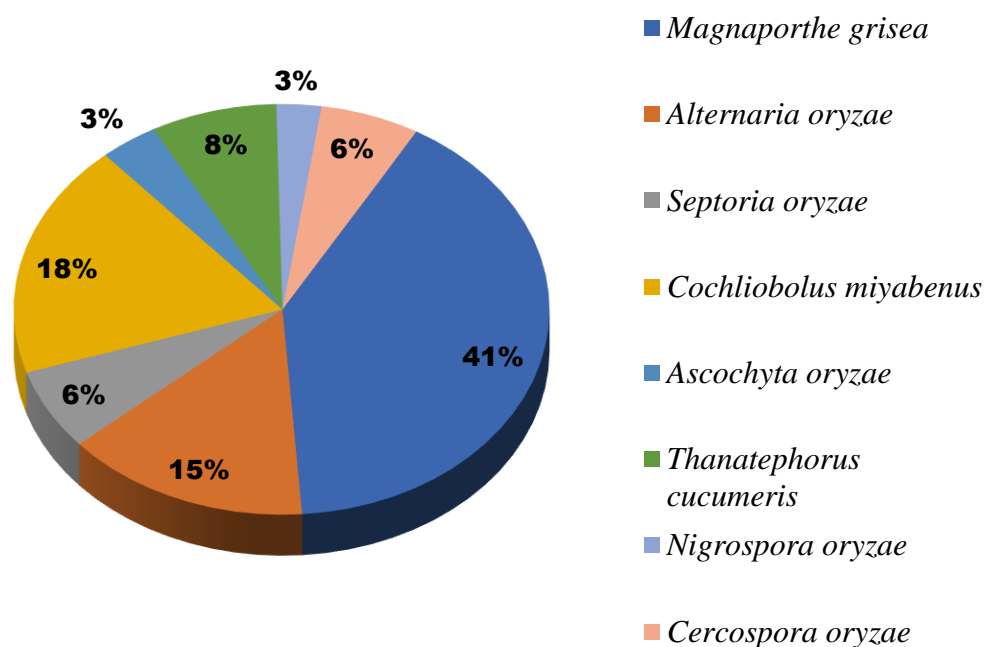

Рис. 1. Структура фітопатогенної мікобіоти філоплану рослин рису

Дослідження ефективності дії фунгіцидів проводили в польових умовах Інституту рису НААН України у 2020–2021 рр. на сприйнятливому до хвороб сорті Віконт. Обробку препаратами проводили у два терміни – фаза повного кушіння та прапорцевого листка. Облік ураженості рослин рису збудниками хвороб виконували до обробки фунгіцидами та через 7, 14, 21 діб після їх внесення за дев'ятибальною шкалою. Поширення хвороб та ступінь їх розвитку визначали згідно загальноприйнятих методик [3].

За результатами проведеного дослідження встановлено, що найвищу ефективність проти комплексу хвороб листя мав препарат

Амістар Тріо 255 ЕС, к.е. за двократного застосування нормою 1,2 л/га, ефективність дії якого була в межах від 68,2 до 95,0% залежно від виду збудника (табл. 1).

Таблиця 1
Ефективність фунгіцидів проти плямистостей листя рису

№ з/п	Варіант досліду	Норма витрат л, кг/га	Ефективність дії, %					Урожайність	
			пірикуляріоз	бура плямистість	альтернаріоз	церкоспороз	ризоктоніоз	т/га	+/-
1	Контроль (б/о)	-	-	-	-	-	-	3,24	-
2	Тілт 250 ЕС, к.е.	0,5	75,3	76,4	80,0	67,8	60,3	6,15	2,91
3	Імпакт К [®] к.с.	1,0	80,4	85,0	85,4	75,9	67,3	7,0	3,76
4	Амістар Тріо 255 ЕС, к.е.	1,2	89,3	91,0	95,0	85,6	68,2	8,21	4,97
5	Аканто Плюс [®]	1,0	88,4	90,5	92,3	86,7	64,5	7,85	4,61
6	Натіво 75WG,ВГ	0,25	85,5	87,9	90,3	88,4	60,4	7,56	4,32
НІР ₀₅								0,37	

Використання Амістар Тріо забезпечувало найбільшу кількість збереженого врожаю (4,97 т/га) за врожайності культури – 8,21 т/га.

Список використаної літератури:

1. Захист рису від шкідників, хвороб та бур'янів: навч. посіб. / В. В. Дудченко та ін. Херсон: ОЛДІ-ПЛЮС, 2021. С. 84–120.
2. Дудченко В. В., Марковська О. Є. Ефективність фунгіцидів у захисті посівів рису від *Magnaporthe oryzae* В. Couch. Таврійський науковий вісник. 2022. Вип. 126. С. 45–50. DOI 10.32851/2226-0099.2022.126.7
3. Методики випробування і застосування пестицидів / С. О. Трибель та ін. Київ: Світ, 2001. 448 с.